

ÅRSRAPPORT VERKSAMHETSÅRET 2023

DELEGATIONEN FÖR CIRKULÄR EKONOMI

Delegationen för cirkulär ekonomi är ett rådgivande organ till regeringen med syfte att underlätta och driva på näringslivets omställning till en cirkulär ekonomi som stärker svensk konkurrenskraft.

Innehåll

1. Inledning.....	3
2. Sammanfattning	4
3. Avrundning av den tidigare Delegationens verksamhet och ny arbetsmetodik	4
3.1 Nätverk.....	5
3.2 Runda-bordssamtal.....	5
4. Seminarier och årskonferens 2023	7
4.1 Bygg	7
4.2 Cirkulär ekonomi kräver ett tydligt internationellt fokus.....	9
4.3 En mer cirkulär svensk industri - En Nyckel till Sveriges framtida konkurrenskraft och välstånd	10
4.4 Stärkt cirkulär ekonomi genom förbättrad tillsyn!	11
4.5 Årskonferens 2023	12
4.5.1 Delegationens årskonferens.....	12
4.5.2 Kritiska råvaror som behövs för elektrifiering	13
5. Delegationen är fulltalig – en blick framåt.....	14

1. Inledning

Delegationens tre huvudpunkter från förra året har fått uppmärksamhet under de tolv månader som gått:

- Den geopolitiska situationen har utvecklats så att det blivit viktigare för Sverige och EU att hushålla med de material vi har i bruk för att minska beroendet av ett ständigt importflöde.
- Brottsligheten i avfallsverksamheter och denna brottslighets konsekvenser har fått uppmärksamhet och hanteras i en statlig utredning. Men vi saknar myndighetsresurser för tillsyn.
- Allt fler företag och myndigheter uppmärksammar hur EUs kommande regler kommer att påverka vad man får och måste göra för att material skall hanteras längre inom samhället och inte förloras.

I rapporten beskrivs vilka aktiviteter som Delegationen genomfört kopplade till dessa punkter och vilka beslut som fattats om nya arbetsmetoder för att uppfylla det nya uppdraget.

Intresset för och förväntningarna på Delegationens arbete växer.

Delegationen har slagit fast sitt syfte:

Delegationen för cirkulär ekonomi är ett rådgivande organ till regeringen med syfte att underlätta och driva på näringslivets omställning till en cirkulär ekonomi som stärker svensk konkurrenskraft.

Delegationens sammansättning och förutsättningar har ändrats flera gånger under de senaste två åren vilket inneburit att nya personer ska skolas in i verksamheten och omtag i arbetssätt. Med en fulltalig delegation med rik och bred kompetens är förutsättningarna nu goda.

Efter det första mötet i den nya Delegationen skall verksamhetsplanen för att underlätta företagens utveckling nu formuleras. Det är en kombination av teknik, system och affärsmodeller som ska utvecklas och detta ska ske i harmoni med EU-regelverk och svenska politiska beslut.

Delegationen vill anta rollen att förmedla kunskaper, föra samman aktörer och agera facilitator.

Tomas Kåberger

2. Sammanfattning

Delegationens tre huvudpunkter från förra året har fått uppmärksamhet under de tolv månader som gått genom följande seminarier:

- **Säkerhetspolitik och resurshushållning**

I Almedalen hölls ett seminarium om det internationella perspektivets koppling till cirkulär ekonomi, resurstillgång och Sveriges framtida välstånd.

Ett seminarium arrangerades om de kritiska råmaterialens roll för elektrifieringen.

- **Avfallsbrottlighet hot mot effektiv återvinning.**

Tillsynens roll och positiva exempel på tillämpning av rådande lagstiftning var temen vid ett seminarium i december.

- **Kunskapshöjning kring EU-lagstiftning**

Kunskapsspridning om kommande såväl som rådande EU-lagstiftning ingick i de flesta evenemang som arrangerades under året, bland annat vid Byggkonferensen och seminariet En mer cirkulär svensk industri.

I rapporten beskrivs också Delegationens beslut om förändrade arbetsmetoder för att uppfylla det nya uppdraget.

3. Avrundning av den tidigare Delegationens verksamhet och ny arbetsmetodik

I detta kapitel redogörs för hur den nya Delegationen avslutat expertgruppernas uppdrag och hur den skapat nya verktyg för sitt arbete.

Hösten 2022 flyttade regeringen Delegationen för cirkulär ekonomi från Tillväxtverket till Naturvårdsverket. Under 2023 har Delegationen för cirkulär ekonomi (Delegationen) gjort ett omtag, till viss del präglad av övergången från det tidigare breda uppdraget - att bistå i hela Sveriges omställning - till ett vässat uppdrag, riktat mot näringslivet som motor i omställningen.

De expertgrupper som tog fram styrmedelsförslag fortsatte sin verksamhet även under hösten 2022 och redogjorde för dem vid årskonferensen 2022. I början av 2023 fattade sedan Delegationen beslut om att ändra arbetsmetodik för att bättre svara upp mot det nya uppdraget. I samband med detta avslutade Delegationen expertgruppernas uppdrag.

3.1 Nätverk

Den tidigare Delegationen hade en Referensgrupp, som skulle bidra med erfarenhet och expertis och den nuvarande Delegationen vill behålla dessa kontakter men i en annan form. Samtliga personer i Referensgruppen tillfrågades om de ville ingå i ett nytt Nätverk, för att bidra med kunskap och goda exempel. Uppslutningen kring Nätverket var så gott som total och dessutom tillkom nya intressenter. Den formella övergången från Referensgrupp till Nätverket skedde vid en webbfrukost den 9 juni 2023.

3.2 Runda-bordssamtal

Som ett led i att ta fram en arbetsmetodik som ger ökad möjlighet till fördjupad dialog kring avgränsade teman har Delegationen ordnat Rundabordssamtal med Nätverket. Resultaten av dessa diskussioner utgör ett viktigt inspel till Delegationens verksamhetsplan för 2024 och framåt. Delegationen avser att fortsätta med denna typ av möten, skraddarsydda för utvalda teman och med ett brett deltagande av intressenter.

Dialog med Nätverket

Nätverket bjöds in till Runda bordssamtal den 23 oktober kring fyra utvalda teman. I syfte att ta tillvara expertkunskap kring näringslivets utmaningar med omställning, valdes temana från Svenskt Näringslivs rapport *Skapa goda marknadsförutsättningar för den cirkulära ekonomin framväxt*. I denna identifieras ett antal "möjliggörare" som Delegationen ville analysera vidare och samtidigt samla in synpunkter på hur Delegationen kan underlätta för näringslivet att ställa om och vilka aktiviteter som vore relevanta under kommande verksamhetsår. Dessutom ville Delegationen få en bild av hur nätverkets aktörer arbetar för att ställa om redan idag, för att kunna hjälpa till att sprida kunskap och inspiration genom fler goda exempel. För att säkerställa dagsaktualiteten i utvalda teman hölls en förberedande dialog med Marcus Wangel/Svenskt Näringsliv, Stina Andersson/Teknikföretagen, Jenny Svärd/Byggmaterial-industrierna och Ellen Einebrant/Circular Sweden.

Samtalsgruppernas teman var:

- Affärsmodeller och affärsmöjligheter
- Ökad konkurrenskraft
- Kunskapsförmedling och kompetensförsörjning
- Innovationer

Vid samtalen deltog 33 personer från näringsliv, akademi, branschorganisationer och offentlig sektor. Nedan följer ett axplock av ämnena som togs upp under Runda-bordssamtalen.

- Vad är cirkulär ekonomi? Det behövs en vision av en framtid där en cirkulär ekonomi råder och vilka ekonomiska och miljömässiga effekter det kan få för att fler ska förstå målbilden. Nationella konkreta mål för cirkulär ekonomi efterfrågades.

- Offentlig upphandling är en otillräckligt nyttjad drivkraft i omställningen till en cirkulär ekonomi. På kommunnivå behöver kommunledningen fatta beslut om kriterier i ramavtalen för att öka efterfrågan på restflöden, återbruk och innovativa lösningar. Kunskap om funktions- och innovationsupphandling behöver också höjas i många organisationer. Den offentliga sektorn kan utgöra en viktig del av den marknad som behövs för att näringslivet ska kunna satsa på en mer cirkulär verksamhet, men då behövs ökad kunskap om hur resurseffektivitet kan nås i kombination med lönsamhet.
- Små och medelstora företag (SME) har idag betydligt sämre förutsättningar att följa med i utvecklingen mot en cirkulär ekonomi än större företag. SME saknar ofta kompetens och tid för att kunna delta i innovationsforskning vilket leder till att deras perspektiv inte uppmärksammas i samma utsträckning. Det behövs mer flexibla instrument hos finansörer. Det finns ett stort behov av mer lättillgänglig information för SMEer, både tidseffektivt och rent språkligt bland annat om ny och kommande EU-lagstiftning.
- Uppskalning är ofta svårfinansierad och många pilot- och innovationsprojekt kan därför inte komma vidare. Finansiering och riskspridning är centrala frågor för företag som vill utveckla sin verksamhet och därför behövs ökad kunskap och förståelse mellan finansörer, försäkringsbolag och industrin.
- Bolagsformen inverkar på ett företags hållbarhetsarbete. Aktiebolagslagens fokus på ekonomisk vinst och tillväxt missgynnar andra mål som kan vara lönsamma i längden. Det behöver undersökas vilka andra bolagsformer som är mer gynnsamma och om förändringar i aktiebolagslagen borde göras. Ett av de mest konkreta förslagen (benefit corporation) har Delegationens kansli vidareförd till utredningen *Ekonomiska styrmedel för en cirkulär ekonomi*.
- Nu gällande avskrivningsregler är olika för nyproducerade respektive återbrukade produkter vilket missgynnar återbrukade alternativ.
- Priser på råvaror och bränslen ger idag inte incitament till resurseffektiva och fossilfria val. Avfallsavgifter är för låga och primära råvaror för billiga i jämförelse med sekundära. Avskrivningsregler är dessutom olika för nya respektive återbrukade produkter.
- Nationella system och strukturer som gynnar cirkulära flöden efterfrågades. Som exempel nämndes en nationell databas för cirkulära flöden, som kunde utgöra grunden för en strategi för bättre nyttjande i nästa steg. I dagsläget är en infrastruktur för insamling och återvinning av textilier högaktuell.

4. Seminarier och årskonferens 2023

I kapitel 4 redogörs för samtliga seminarier Delegationen stått som värd, eller deltagit som arrangör för, under året.

4.1 Bygg

Bakgrund

Delegationen beslutade tidigt under 2023 att arrangera en konferens specifikt utformad för byggbranschens olika aktörer. Beslutet baserades på att byggsektorn identifierats som en av de viktigaste sektorerna inom vilken en cirkulär ekonomi borde utvecklas (se Delegationens årsrapport för 2022). Orsaken var de stora mängderna avfall som sektorn ger upphov till och den stora resursanvändningen kombinerat med en stor förbättringspotential. Många branschföreträdare uttrycker också ett behov av ökad kunskap om möjligheter att ställa om till en mer cirkulär verksamhet inom ramen för nuvarande lagstiftning och samtidigt hålla sig uppdaterad kring ny lagstiftning som utvecklas inom EU.

Konferensens syfte

Ett syfte med konferensen var att inspirera företag att utveckla sina affärsmodeller, pröva nya arbetsätt eller skapa nya samverkansformer med andra aktörer för att åstadkomma mer resurseffektiv materialhantering och ökad konkurrenskraft. Bland talarna fanns företag som varit framgångsrika i omställningsarbetet mot en cirkulär verksamhet och som kunde inspirera och dela med sig av sina lärdomar. Ett annat syfte var att ge en kunskapshöjning om vad som är juridiskt, ekonomiskt och praktiskt möjligt.

Konferensen hölls som ett rent fysiskt evenemang eftersom Delegationen ville skapa en mötesplats för personer och verksamheter som inte har någon naturlig kontaktyta. Nya kontakter kan kunna leda till nya samarbeten eller ökad förståelse för en annan part i den långa och komplexa kedjan av aktörer som är inblandade i byggsektorn. För att möjliggöra ökad återanvändningen av byggmaterial finns ett stort behov av kunskap om förutsättningarna i andra skeden än de som den egna verksamheten är aktiv inom.

Samverkan med Boverket

Delegationen tog tidigt i planeringen kontakt med Boverket som är ansvarig myndighet för byggande och förvaltning av bebyggelse. Boverket har flera pågående regeringsuppdrag inom området cirkulär ekonomi i byggsektorn. Inom ett av regeringsuppdragen hade dessutom Boverket planer för en hearing med branschen. Synergieffekter, för både oss som arrangörer och för deltagarna, av att göra ett samarrangemang blev snart synliga i dialogen mellan Boverket och Delegationen.

Bedömningen var att de två arrangörerna skulle attrahera delvis olika målgrupper att delta vid konferensen, vilket skulle ge en större bredd i representation. Det i sig skulle kunna leda till möten mellan aktörer i fler delar av byggbranschens värdekedja och därmed ökad kunskap och förståelse. Dessutom skulle en samverkan leda till både ett lärande för deltagarna och en möjlighet för dem att dela med sig av kunskap och erfarenhet.

Konferensens innehåll

Konferensen, som gick under namnet "Med gemensamma krafter – för omställning till en cirkulär byggsektor" arrangerades den 18 oktober 2023. Den hölls som ett rent fysiskt event i lokaler hos Hasselbacken på Djurgården i Stockholm.

Delegationens ledamot Anna Graaf, hållbarhetschef på White arkitekter, modererade konferensen. Lili André, riksdagsledamot för Kristdemokraterna, och Katarina Luhr, riksdagsledamot för Miljöpartiet, gav inledningsvis sina perspektiv på omställningen till en cirkulär ekonomi i byggsektorn.

Förmiddagen innehöll ett pass med experter från Naturvårdsverket, Boverket, Delegationen för cirkulär ekonomi och Svenska institutet för standardisering. De beskrev övergripande ett par av de, för byggsektorn, mest centrala lagstiftningsakter som är under revision i EU under hösten 2023. Åhörarna fick även en presentation av vilken roll standarder spelar kopplat till lagstiftningen. En av presentationerna syftade till att förtydliga definitionen av "avfall" och vilken lagstiftning som gäller vid förberedelse för återanvändning respektive återanvändning.

Under temaområdet "Omvärldsbevakning" deltog talare med uppdrag att sprida kännedom om stora forskningsprojekt som resulterat i verktyg att tillämpa i en cirkulär verksamhet. Thomas Stoll från CC Build presenterade verktyg för att underlätta inventering och försäljning av återbrukade byggvaror. Sofia Forsberg från Accenture presenterade en handbok för hur en cirkulär affärsmodell kan tas fram. Handboken hade utvecklats inom ett projekt finansierat av Nordiska Ministerrådet. Dessutom deltog Cecilia Tall från RE:source för att berätta om en öppen utlysning som deltagarna skulle kunna söka utvecklingsmedel från.

Talare från fyra företag, Cepezed från Nederländerna och Vasakronan, Tarkett och Beijer Byggmaterial från Sverige, deltog med varsin presentation om vad nyckeln varit till att de lyckats ställa om sin verksamhet till att bli mer cirkulär. Konkreta exempel på hur tidigare upplevda hinder kunde överbryggas lyftes fram och hur detta hade gynnat deras konkurrenskraft. Cepezed beskrev bland annat hur de utvidgat sin affärsmodell för att lättare kunna säkerställa resurseffektiv materialhantering under en större del av byggprocessen. Beijer Byggmaterial visade att de idag har handel med återbrukat material genom att bland annat erbjuda redan använda byggdörrar och träbaserade skivor för temporära konstruktioner som behövs under byggtiden.

I samband med lunchen blev deltagarna uppmanade att tillsammans med sina bordsgrannar diskutera hur de skulle kunna utveckla den egna verksamheten och vad de skulle vilja utveckla tillsammans med någon annan aktör. Delegationen bad även om medskick kring på vilket sätt Delegationen skulle kunna stötta företagen i denna utveckling. Lunchdiskussionerna sammanfattades i plenum vid återsamlingen efter pausen.

Boverket höll en hearing med frågeställningar från det pågående regeringsuppdraget under eftermiddagen. Syftet var att samla in deltagarnas erfarenheter av att bedriva processer som gynnar cirkulära materialflöden i sina verksamheter och kommer att redovisas av Boverket.

Intresset för konferensen var stort och den blev fulltecknad (155 anmälda). Deltagarna representerade en bredd av organisationer med koppling till byggsektorn, däribland; materialtillverkare, fastighetsägare, arkitekter, andra konsulter, forskare, entreprenörer, kommuner och statliga myndigheter. Som arrangör bedömer vi att den stora bredden var en effekt av att Boverket och Delegation tillsammans stod bakom arrangemanget.

Deltagarna uppfattade den breda representationen som mycket positiv då det bland annat gav möjlighet till samtal som ökade kunskapen om andra aktörers förutsättningar och perspektiv. I den uppföljande enkäten svarade de allra flesta (47 av 62) att de under dagen hade fått ny kunskap om gällande och kommande lagstiftning under konferensen. Många knöt kontakter under dagen som de bedömde skulle möjliggöra att deras verksamhet kommer att kunna ta nya steg mot ökad cirkularitet. I princip alla vittnade om att dagen hade inspirerat dem till att ytterligare driva på omställningen (60 av 61 svarande).

Kunskapsförmedling och inspiration under förmiddagen följt av insamling av erfarenheter och synpunkter från alla medverkande under eftermiddagen var ett upplägg som visade sig vara uppskattat av deltagarna. Det insamlade materialet kommer bland annat att vara värdefullt underlag för Boverkets fortsatta arbete med sitt regeringsuppdrag.

Samverkan mellan Delegationen och Boverket bedöms även ha bidragit till förbättrad kontakt mellan Delegationen och myndigheten och därmed ökad kunskap om pågående verksamhet och kompetens inom respektive organisation. Detta har öppnat för en fortsatt dialog om gemensamt arbete framöver samt samordning för att skapa synergier i de insatser som genomförs.

4.2 Cirkulär ekonomi kräver ett tydligt internationellt fokus

Fredagen den 30 juni 2023, under Almedalsveckan, arrangerade Delegationen tillsammans med Mistra REES ett seminarium med detta som tema. Evenemanget fokuserade på den växande betydelsen av cirkulär ekonomi och den nödvändiga övergången mot en hållbar industri. Det framhölls att det var avgörande för Sveriges framtida välstånd att svensk industri är ledande inom detta område, och att ett aktivt internationellt perspektiv är nödvändigt.

Evenemanget belyste hur ett cirkulärt ekonomiskt system arbetar för att systematiskt bibehålla och öka värdet på resurser, samtidigt som det bidrar till hållbar utveckling. Det diskuterades hur Sverige kan följa nationella strategier och handlingsplaner för cirkulär ekonomi. I samband med detta belystes även Svenskt Näringslivs rapport som betonar vikten av en fungerande inre marknad och ett globalt fokus för att främja cirkulär ekonomi.

Evenemanget tog även upp EU:s arbete inom området, inklusive nya lagförslag som berör industrin och samhället, såsom regler om hållbarhet i leverantörskedjor, en grön industriplan och en ny Ekodesignförordning. Diskussionen innefattade även standardisering relaterat till cirkulär ekonomi, vilket är avgörande för företag och samhället.

Medverkade gjorde Anders Ahnlid, generaldirektör på Kommerskollegium, Elin Bergman från Cradlenet, Laura Linnala från SIS och Mattias Lindahl och Tomas Kåberger, professorer vid Linköpings universitet respektive Chalmers och ledamöter i Delegationen för cirkulär ekonomi.

4.3 En mer cirkulär svensk industri - En Nyckel till Sveriges framtida konkurrenskraft och välstånd

Vid seminariet den 20 juni 2023 i Stockholm samlades över 70 deltagare för att diskutera vikten av en övergång till en mer cirkulär och hållbar svensk industri. Seminariet organiserades av Delegationen för cirkulär ekonomi, Circular Sweden och Mistra REES och ett stort antal initierade talare deltog:

- Carl Dalhammar från Mistra REES och Lunds universitet presenterade sex huvudpunkter med fokus på hållbara produkter och material. Han betonade vikten av hållbara leverantörskedjor, digitala produktpass och konsekventa krav genom hela produktionskedjan. Dalhammar diskuterade även EU:s beredskap att utmana befintliga ramverk och betonade behovet av harmonisering inom unionen.
- Åsa Ekberg Österdahl, senior expert på Delegationens kansli och tidigare på Naturvårdsverket, gav en översikt över EU-kommissionens "Sustainable products initiative", och betonade att utvecklingen av produktspecifika krav kommer att ta tid.
- Marcus Wangel från Svenskt Näringsliv diskuterade övergången till en cirkulär ekonomi och lyfte fram behovet av grundläggande marknadsförutsättningar och EU:s roll i reglering och standardisering. Representanter från industrin, Mikael Dahlgren från ABB och James Lundström från Volvo Car, presenterade sina företags cirkulära affärsmodeller och betonade vikten av rätt design och resurseffektiva processer.

- Laura Linnala från SIS och Anna Jöborn från Mistra talade om hur standardisering och forskningsfinansiering kan stödja cirkulär ekonomi.
- Tomas Kåberger diskuterade behovet av en snabb omställning i samhället och industrier mot cirkulär ekonomi.
- Anna Graaf från White Arkitekter tog upp utmaningarna inom fastighetssektorn, särskilt behovet av att fokusera på materialanvändning och cirkulär design.
- Anders Wijkman diskuterade vikten av att förändra synen på materialanvändning och konsumtion för att minska miljöpåverkan.

I den följande paneldebatten med riksdagspolitiker från Centerpartiet och Miljöpartiet diskuterades politikens roll i att stödja en cirkulär ekonomi. Politikerna betonade behovet av att skapa opinion och ge konkreta förslag på lagstiftningsförändringar.

Dagen avslutades med ett Chatham House Rules samtal där det framkom att de största hindren för utvecklingen av cirkulära lösningar inkluderar bristande kunskap om cirkulär ekonomi, billiga primära råvaror, svårigheter i datainsamling och spårbarhet, brist på enhetliga designprinciper, och låga incitament för lång livslängd och flexibel design. För att omvandla dessa hinder till möjligheter kan Sverige leda genom att främja utbildning och medvetenhet om cirkulär ekonomi, stödja standardisering, skapa ekonomiska incitament för hållbara produkter och processer, och stärka samarbetet mellan olika sektorer för att integrera cirkulära principer i affärsmodeller och offentlig upphandling.

4.4 Stärkt cirkulär ekonomi genom förbättrad tillsyn!

Delegationen har temat avfallsbrottslighet som en av sina prioriteringar. Vikten av att myndigheter bedriver en effektiv tillsyn av verksamheter som hanterar material och avfall lyftes i årsrapporten för 2022 som ett fokusområde för 2023. Tillsynen är ett viktigt instrument för att stödja näringslivets omställning till en cirkulär ekonomi, säkerställa likvärdiga förutsättningar men också för att komma till rätta med den ökade avfallsbrottsligheten.

Seminariets syfte

Syftet med seminariet var att höja kunskapen inom företag såväl som hos tillsynsmyndigheter om lagstiftning som kan påverka cirkulära materialflöden samt tolkning och tillämpning av den. Tanken var även att identifiera utmaningar och möjligheter vid tolkning och tillämpning samt hur man kan stärka den cirkulära ekonomin genom en utvecklad tillsyn som är förutsägbar, relevant och nationellt likvärdig. Seminariet syftade även till att inspirera och förmedla kunskap om hur verksamhetsutövare har lyckats ställa om.

Innehåll

Miljöstraffrättsutredningens särskilda utredare, Helena Eckerrot Flodin, inledde dagen med att berätta om sitt uppdrag. Deltagarna fick en kortfattad och informativ genomgång av svensk miljö- och avfallslagstiftningen och hur den möjliggör cirkulär ekonomi genom Andrea Hjärne, seniorjurist hos Avfall Sverige och vid Klimat- och energicentrum vid Lunds universitet.

Tre företag presenterade därefter konkreta exempel på tillämpning i sina verksamheter som representerar olika delar av den cirkulär ekonomin. Resursperspektivet, exemplifierades med Skanskas bygge av forskningsanläggningen ESS där helt nya nivåer av avfallsminimering uppnåtts. Bruksspecialisten beskrev återbruksperspektivet utifrån hinder och möjligheter som företaget möter. Ragn-Sells berättade om hur återvinningen kan bli en viktig del av den cirkulära ekonomin genom en förbättrad tillsyn.

Naturvårdsverkets Henrik Sandström gav en överblick över pågående nationella utredningar och aktiviteter inom avfallsområdet, däribland insatser för att motverka avfallsbrott.

Dagen avslutades med en workshop kring frågan - Hur kan min organisation överbygga hinder för cirkulära lösningar? Den leddes av Naturvårdsverkets Ingela Hiltula, avdelningschef för Kretsloppsavdelningen.

Seminarieret arrangerades på Hotel Scandic Continental i Stockholm den 6 december 2023. Det var 66 personer anmälda varav ungefär 25 deltog i lokalen, övriga via länk.

Eventet filmades och har tillgängliggjorts på Delegationens websida. Intresset för temat var stort och återkopplingen från deltagarna var att mycket av informationen som kom fram under dagen var ny och användbar. Materialet, i form av film och presentationsbilder, har efterfrågats för vidare kommunikation inom deltagarnas respektive organisation och läggs ut på Delegationens websida.

4.5 Årskonferens 2023

4.5.1 Delegationens årskonferens

Årets konferens var uppdelad på två halvdagar; ett konferenspass om bland annat Delegationens arbete under 2023 och en utblick inför 2024 på förmiddagen och ett seminarium om kritiska råvaror på eftermiddagen (se 3.4).

Talarna på förmiddagen kom från näringslivet och var inbjudna för att belysa affärsnyttan med omställning. Det handlar bland annat om att stimulera kunderna att tänka andrahand i första hand och att ändra attityd till plastförpackningar, som kanske inte har den färgen man är van vid. Smakar en dryck sämre för att plastflaskan inte är kristallklar utan en aning färgad – nej. Andra exempel är att man gör livscykelanalyser vad gäller förpackningar – när är det bäst att återbruka och när måste engångsförpackningar användas? Är det bättre att sälja funktion än produkt? Det krävs att man vågar pröva nya affärsmodeller, baserade på välvägda risker och möjligheter.

4.5.2 Kritiska råvaror som behövs för elektrifiering

Delegationen hade för denna årskonferens valt att lägga ett seminarium om en högaktuell fråga under eftermiddagen. Under förmiddagen belystes affärsnyttan med cirkularitet, men den bygger på att det finns tillräckligt med råvara i olika former. För att klara omställningen utan ökade fossila utsläpp krävs alltmer tillgång till elektrifiering, och hur vi ska kunna säkerställa den belystes.

Anders Wijkman gav en inledning om Global Resources Outlook, som ska presenteras på UNEP i slutet av februari 2024. Nytt i den här rapporten är att man belyser efterfrågesidan, både vad gäller kvantitet och miljö- och klimatkonsekvenser.

Övriga talare kom från akademi, myndigheter och Svenska institutet för standarder, SIS. Talarna tog upp vikten av industriella nätverk och av samverkan för ökad cirkularitet. De lyfte också behovet av att standarder för cirkulär ekonomi, eftersom de kommer att vara av stor betydelse inom handel, både nationell och internationell. En annan fråga är hur man skapar cirkularitet för kritiska råvaror, där det pågår ett EU-projekt där man tar fram scenarion för tillgången på återvunna råvaror fram till 2050.

Kommerskollegiums GD Anders Ahnlid belyste att "internationell handel är ett verktyg för miljömässigt hållbar utveckling och att spridningen av miljövänliga varor och tjänster i ett globalt handelssystem är en nyckelfaktor".

5. Delegationen är fulltalig – en blick framåt

I november fick Delegationen sex nya ledamöter, samtliga från näringslivet. Delegationen är nu fulltalig och kommer att redogöra för sin verksamhetsplan för 2024 under Q1. För att orientera om vad det innebär att vara ledamot och hur statlig styrning fungerar har kansliet hållit två introduktionspass på länk.

Lärdomar som Delegationen dragit under 2023 kommer att återspeglas i verksamhetsplanen för 2024. De aktiviteter som har visat sig vara mest uppskattade, och effektiva, när det gäller att stimulera näringslivets omställning är att skapa kontaktytor för de aktörer som saknar sådana. Att träffas fysiskt har visat sig vara nyckeln till nya, goda samarbeten och Delegationen kommer därför att i huvudsak fokusera på den typen av seminarier, work-shops etc.

Delegationen ser som en viktig uppgift under kommande år att uppmuntra och stödja näringslivet till att öka takten i omställningsarbetet och göra egna åtaganden. Därför arbetar Delegationen nu med en praktisk modell för facilitering av nya nätverk och hur information om kommande EU-lagstiftning kan föras ut till SME.

Websida: [Delegationen för cirkulär ekonomi \(delegationcirkularekonomi.se\)](https://delegationcirkularekonomi.se)

Kontakt: samordningdelcirkek@naturvardsverket.se